

'Die foto met mijn zoontjes erop is uitgegroeid tot een icoon in de ruimtevaartgeschiedenis'

4 TOP FEITEN APOLLO 16

Geen bliksembezoekje
1 Charles Duke was 11 dagen, 1 uur en 51 minuten in de ruimte, waarvan 71 uur en 14 minuten op de maan.

Roodgloeiend
2 Bij de terugkeer suidden er roodgloeiende brokken hieteschild langs de capsule.

Stenenverzamelaars
3 De Apollo 16-maanwandelaars verzamelden 731 maanstenen met een totaal gewicht van 95,8 kilo.

Maanrecord
4 De auto reed gemiddeld 7,8 km/u op de maan, met een topsnelheid (maanrecord) van 17,1 km/u.

WIST JE DAT? Charles Duke was reservepiloot voor de Apollo 13-maanlander, tot hij de mazelen kreeg

Charlie Duke was de tiende en jongste mens ooit op de maan. Hij herinnert zich de missie van Apollo 16 tot in het kleinste detail. Met Know How blikt hij exclusief terug op de reis van zijn leven.

TEKST: SANDER KOENEN
FOTO'S: NASA

'De maan is onwaarschijnlijk mooi'

"Bang? Nee, ik was niet bang. We zaten op de krachtigste raket uit de geschiedenis en hij schudde flink heen en weer. Maar met mijn hoofd was ik bij de missie en bij de hoofdprijs: landen op de maan." Charles Moss 'Charlie' Duke Jr. – 77 jaar oud, maar nog zo fit als een veertiger – vertelt over zijn maanreis alsof het gisteren was. Tot in het kleinste detail herinnert hij zich de lancering van Apollo 16. Samen met commandant John Young zat hij in de maanlander Orion. "John stuurde ons naar beneden, ik navigeerde", vertelt hij. "We hadden maar weinig brandstof en tijdens de voorbereiding hadden we foto's van het maanoppervlak gebruikt met een maximale resolutie van 15 meter. Dus alle kraters en heuvels die minder groot waren, zag ik voor het eerst op dat moment door de ramen. Dat leverde een paar spannende momenten op. We parkeerden aan de rand van een krater. Een paar meter eerder en onze wetenschappelijke missie was erg moeilijk geworden."

Heuvels in grijs tinten

"In deze wagen reden we rond, de Lunar Roving Vehicle. Ik zat rechts en navigeerde, John zat links aan het stuur." Duke wijst naar een replica van de maanauto, een van de pronkstukken van de tentoonstelling *NASA – A human adventure* die in Utrecht is te zien (zie kader). De auto brengt veel herinneringen boven aan zijn buitenaardse trip: "Het waren ruige ritjes, want de vering is erg soepel. Op de vlakke stukken was het net of we op een ijsmeer reden, het voelde heel glad aan. John reed secuur, hij moest goed opletten dat hij geen brokken maakte. Ik kon een beetje om me heen kijken, dus had het eigenlijk beter voor elkaar."

Hoe is het om je thuis als een kleine blauwe

jonge zoontjes toch een beetje bij de missie te betrekken, vroeg ik of ze een foto van zichzelf op de maan wilden. Ik legde de foto van thuis neer en nam daarvan een foto. Die foto is uitgegroeid tot een iconisch beeld in de ruimtevaartgeschiedenis."

Rolmodel

Duke ziet er in zijn vliegerjack met patches van de NASA en de Apollo-missie nog altijd stoer uit. Hij is in de ogen van velen een levende legende. Zelf zegt hij daarover: "Ik zou mezelf geen held noemen. Misschien meer een voorbeeld, een rolmodel. We hebben grote invloed gehad met onze carrière, vooral op jonge mensen. En nog steeds. Omdat iedereen zo geïnteresseerd is, blijft de herinnering heel levendig in mijn hersenen. Een reis naar de maan is en blijft een unieke ervaring."

Zou hij teruggaan naar de ruimte als hij de kans kreeg? Zijn collega van vroeger, John Glenn, was immers ook 77 jaar toen hij aan boord van de Space Shuttle stapte om de oudste astronaut in de geschiedenis te worden...

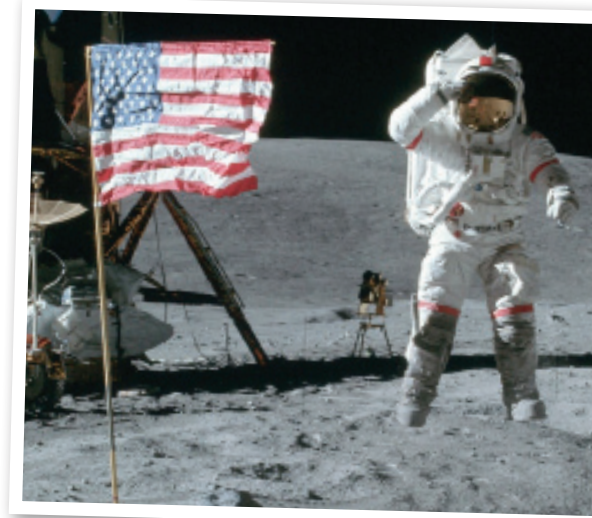
"Nee, dat zit er niet meer in. Er komen wel toeristische vluchten aan. Ik heb vrienden die al een kaartje hebben gekocht bij Virgin Galactic. Ik ben helemaal vóór die ontwikkeling. Mensen zullen altijd blijven ontdekken, denk ik, want dat zit in de menselijke geest. Eerst verkenden we de aarde, toen de zeeën en nu de ruimte. Ik zal het zelf waarschijnlijk niet meer meemaken, maar uiteindelijk drijft die ontdekkingsdrang ons naar Mars, dat weet ik zeker!"

knikker aan de hemel te zien, op bijna 400.000 kilometer afstand? "Er was geen enkel leven te bekennen. Toch vond ik de maan onwaarschijnlijk mooi. Zo ver als ik kon zien, waren er heuvels in alle grijs tinten. En dan dat pikzwarte heelal achter de horizon, wat een contrast. Ik dacht steeds: hier, op deze plek, is in de hele geschiedenis nog nooit iemand geweest. Ik vond het prachtig", zegt Duke.

Uniek fotomoment

In wetenschappelijk opzicht was Dukes vlucht een van de meest succesvolle maanmissies. In het gebied dat hij bezocht, de Descartes Hooglanden, lagen oudere gesteenten dan bij de vier voorgaande missies. "We hadden het Apollo Lunar Surface Experiment Package en veel experimenten op de auto. Daarnaast verzamelden we bijna 100 kilo maanstenen waarmee wetenschappers de geschiedenis van de maan verder konden ontrafelen", vertelt hij. Tussen de wetenschappelijke experimenten door vond Duke de tijd om een foto van zichzelf, zijn vrouw en twee zoontjes uit zijn ruimtepak te halen. "Door alle trainingen in Florida was ik bijna nooit thuis. Om mijn toen

Know How interviewde Charlie Duke toen hij in Nederland was om de tentoonstelling *NASA – A human adventure* te openen. De expositie in het Beatrixtheater in Utrecht, met daarin de hoogtepunten en échte hardware van het Apollo-programma, is nog te zien tot januari 2014. Kijk voor meer informatie op www.ahumanadventure.nl.

COOL FILMPJE! Op www.knowhownu.nl vertelt Charlie Duke lopend over de NASA-tentoonstelling *A human adventure* meer over zijn avonturen op de maan.